

Phaphama, Zuid-Afrika

DIVERSITYJOY

Een snelkookpan voor contact

Bekend maakt bemind. Maar vaak is elkaar leren kennen een langdurig proces. De Zuid-Afrikaanse organisatie Phaphama ontwikkelde een soort snelkookpan voor contact. Tom Schram keek de kunst af, en richtte in Nederland DiversityJoy op. Intussen is er een waar tweerichtingsverkeer ontstaan.

JABU MASHININI, REGINALD MARELETSE EN MOSIWA MALULA zitten nog na te hijgen. De mannen van de Zuid-Afrikaanse organisatie Phaphama (letterlijk: wek jezelf; awaken yourself) zijn in Nederland om Tom Schram te ondersteunen met workshops voor middelbare scholieren. Die zijn net achter de rug. 'Het waren zware, maar goeie dagen', zegt Schram. 'Totaal verschillend ook, we hadden een school uit Amsterdam-Zuidoost, en één uit Nijverdal. Maar het mooie is dat het Alternatives to Violence Project (AVP), zoals het programma van Phaphama heet, bij allebei werkt. Iedereen is thrilled.' Ooit had Schram dezelfde ervaring. 'Na jarenlang werken in de financiële sector wilde ik iets anders met mijn leven. Ik nam een sabbatical, ging naar Zuid-Afrika, kwam daar Phaphama tegen, en deed mee aan een training in de gevangenis.' Die training, bedoeld om saamhorigheid te bevorderen in omgevingen waar de diversiteit groot is, bleek een openbaring. Schram: 'Het was ongelooflijk. Waar in Nederland altijd spanning zit tussen de trainer en de leerling, was het hier een natuurlijk proces. Er was gezamenlijkheid, terwijl de groep zo verschillend was als maar kan. Blank, zwart, man, vrouw, gevangene en gevangenebewaarder, alles door elkaar. Op de een of andere manier creëerde Jabu Mashinini met zijn team een gemeenschappelijke ervaring. En wat ook belangrijk was: de workshopbege-